

Башнянин, В. С. Іфтемічук; уклад. В. С. Іфтемічук [та ін.]. – Львів : Магнолія плюс, 2004. – 688 с. – С. 248.

2. Методологічні основи оцінки рівня капіталізації суб'єктів господарювання: монографія / за ред. М. А. Козоріз. – Львів, 2008. – 290 с.

3. Капитализация экономики: проблемы и перспективы : материалы семинара / Экономическа теория. – 2006. – № 6. – С. 90-102.

4. Капитализация предприятий: теория и практика: моногр. / под ред. И. П. Булеева, Н. Е. Брюховецкой. – ДонУЭП. – Донецк, 2011. – 328 с.

УДК [378:001.895]:005.21

Тарасенко І.О., д.е.н., професор,
Нефедова Т.М., к.е.н., доцент,
Київський національний університет
технологій та дизайну

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЗВО В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

Інноваційна модель розвитку передбачає системне впровадження досягнень науки в реальний сектор економіки, а також активізацію інноваційної діяльності організацій і бізнес-структур. Очевидним є те, що найважливішу роль у даному процесі повинна відігравати інноваційна діяльність закладів вищої освіти (ЗВО). З огляду на це важливою складовою конкурентоспроможності ЗВО стають орієнтовані на майбутнє та прогресивний розвиток інновації, спрямовані на створення змін в системі навчання та збереження їх позитивного результату. Крім того, навчальні заклади, які приділяють увагу інноваційній діяльності, здатні швидше адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, що створює їм додаткові конкурентні переваги.

До основних заходів, спрямованих на активізацію наукової та інноваційної діяльності ЗВО України та сприяння її здійсненню, слід віднести [1]: розробку Державної цільової науково-технічної та соціальної програми «Наука в університетах»; внесення змін до Закону України «Про здійснення

державних закупівель; відновлення дії угоди між Україною та Європейським співтовариством про наукове і технологічне співробітництво; запровадження комплексних міжвузівських наукових проєктів з метою концентрації фінансових й людських ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку науки і техніки, що сприятиме вирішенню важливих наукових, економічних, суспільних проблем.

Необхідно відзначити, що відбулися зміни в підходах до фінансування наукових досліджень в університетах – останнім часом фінансування відбувається за грантовим принципом – за результатами конкурсного відбору проєктів. Однак реформою передбачено проведення до 2019 року державної атестації ЗВО в частині наукової діяльності, за підсумками якої запроваджуватиметься базове фінансування університетської науки [2].

З огляду на зазначене в Законі України «Про вищу освіту» [3] однією з визначальних рис сучасного національного університету, академії та інституту визначено провадження інноваційної діяльності.

Для забезпечення інноваційного розвитку потребується розробка стратегії розвитку сучасного університету, визначення стратегічного бачення як орієнтиру в інноваційних перетвореннях у ЗВО. При розробці стратегічного бачення і відповідної стратегії доцільно враховувати такі особливості:

на державному та регіональному рівнях необхідним є: створення і використання банку даних соціальних, економічних, політичних показників з метою прогнозування тенденцій розвитку освітньої галузі конкретного регіону, України в цілому; формування правового поля та нормативного забезпечення за напрямками розвитку ЗВО на інноваційних засадах; формування дієвих механізмів фінансування та підтримки наукової та інноваційної діяльності ЗВО;

на мікрорівні (рівні ЗВО) потребується: врахування результатів об'єктивного моніторингу результативності роботи університету при складанні стратегії інноваційного розвитку та в процесі її реалізації; визначення ринкової ніші університету в освітній та науково-дослідній сфері; націленість на підвищення ефективності організації роботи університету, в тому числі

освітньої та наукової діяльності студентів, навчально-методичної та науково-дослідної роботи НПП; залучення зовнішніх інвестицій для здійснення науково-дослідної та інноваційної роботи, покращення матеріально-технічної бази університету.

Інноваційна стратегія розвитку ЗВО є найважливішим чинником його успішної діяльності в сучасних умовах. Якщо раніше заклади вищої освіти могли успішно функціонувати, концентруючи увагу в основному на раціональному використанні свого внутрішнього потенціалу, то в даний час назріла необхідність переведення ЗВО з режиму функціонування в режим розвитку.

На основі розглянутого зроблено висновок, що стратегія інноваційного розвитку закладу вищої освіти є програмою дій, яка визначає характер та глибину змін, спрямованих на досягнення нового якісного стану ЗВО, що потребує глибокої інтеграції наукової, освітньої та інноваційної діяльності, розробки та впровадження дієвих механізмів управління конкурентоспроможністю закладу вищої освіти на основі підвищення ефективності усіх процесів в різних сферах його діяльності.

Таким чином, домінуючим фактором розвитку вищої школи стає інновація, а інноваційний розвиток сучасного ЗВО – це об'єктивно обумовлений, цілеспрямований, незворотний та динамічний процес переходу закладу вищої освіти з одного стану в інший. Здійснюється даний процес переважно за допомогою цілеспрямованого включення в діяльність ЗВО якісно нових елементів, властивостей і характеристик. Отже, інноваційний розвиток ЗВО – це процес якісних змін системи, передумовою і змістом яких виступають інновації та нововведення, що забезпечують його розвиток та конкурентоспроможність.

Література

1. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>. (доступ: 21.05.2012 р., 24.01. 2013 р.).

2. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України. Наука в університетах // [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>

3. Закон України «Про вищу освіту» (остання редакція від 01.01.2019 року), № 1556-VII [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

УДК 338.378:33.01

Цимбаленко Н.В., к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну

ПОНЯТТЯ НЕБЕЗПЕКИ, ЗАГРОЗИ ТА РИЗИКУ В КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗВО

Наслідки фінансово-економічної та соціально-політичної криз в Україні обумовлюють необхідність протидіяти численним загрозам на всіх рівнях управління з метою забезпечення економічної безпеки соціально-економічних систем, однією з яких є система вищої освіти. З огляду на важливу роль вищої освіти при побудові фундаментальних основ суспільства, особливо важливим завданням на сучасному етапі соціально-економічного розвитку є забезпечення економічної безпеки ЗВО та системи вищої освіти в цілому, що вимагає вдосконалення відповідного категоріального базису. Зокрема, потребують уточнення такі категорії, як «ризик», «загроза» і «небезпека» в контексті дослідження економічної безпеки вітчизняних ЗВО.

Так, аналіз наукових праць [1-3] дозволив зробити висновок про відсутність єдиного підходу до трактування поняття ризику. При цьому більшість науковців відмічають, що ризик відображає імовірність виникнення додаткових втрат. Можливість отримання додаткових позитивних наслідків як одна з характеристик ризику розглядається науковцями значно рідше [1, с. 18]. В науковій літературі ризик часто розглядається як результат дії об'єктивних